

соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; забезпечення реалізації можливостей дитини тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш. Київ, 2012. 26 с.
2. Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 21 лютого 2018 року: Офіц. текст. Київ: Алерта, 2018. 120 с.
3. Концепція нової української школи – (Електронний ресурс).
4. Програма виховання дітей дошкільного віку «Дитина». Київ, 2013.
5. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 428 с.

Володимир ПІДДЯЧИЙ
(Київ, Україна)

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА МЕТОДОМ ТРЕНІНГУ

Однією із сучасних тенденцій розбудови Української держави є створення умов для розвитку громадянського суспільства. Значна увага надається становленню свідомого і компетентного громадянина [1; 3], формуванню у нього знань і відповідального ставлення до визначених конституцією громадянських прав та обов'язків, норми і правила співжиття у суспільстві [7].

У педагогічній науці формування громадянської компетентності майбутніх педагогів є одним з актуальних предметів дослідження. Це пов'язано з тим, що низький рівень сформованості громадянської компетентності студентів закладів вищої педагогічної освіти негативно позначається на якості їхньої підготовки до життя та праці у період динамічних змін українського суспільства та держави.

«Для забезпечення стабільного існування демократії в Україні сучасний студент вищого педагогічного навчального закладу має бути поінформованим, розсудливим та виваженим у прийнятті рішень громадянином» [2, 19]. У зв'язку з цим виникає необхідність формування готовності майбутніх педагогів до грамотної, активної, відповідальної й ефективної реалізації власних громадянських обов'язків та прав упродовж навчання у вищому педагогічному навчальному закладі.

Зважаючи на це, «актуальності набуває формування громадянської компетентності майбутніх педагогів, які прийматимуть активну участь у розвитку інтелектуальної та духовної основи суспільства через: виховання та учіння підростаючого покоління; створення умов для набуття молоддю соціального і професійного досвіду; передання та розвиток духовних надбань українського народу; досягнення високої культури міжнаціональних взаємин; формування у молоді духовності, фізичної досконалості, моральної, естетичної, правової, трудової та екологічної культури» [5, 77].

Результативність формування громадянської компетентності значною мірою залежить від мотивації [4] та застосованих педагогічних технологій [6; 8; 9]. У навчально-виховному процесі закладів вищої освіти активно розробляється та використовується значна кількість педагогічних засобів, форм і методів, які спрямовані на реалізацію мети громадянської освіти студентської молоді. Одним із ефективних методів інтерактивного навчання майбутніх педагогів, який спрямований на розвиток громадянської компетентності є тренінг. Специфікою тренінгу є його інтегративність, що відображається у поєднанні положень економіки, політології, правознавства, психології, педагогіки, соціології та філософії.

Розроблений тренінг «Формування громадянської компетентності майбутніх педагогів» спрямований на підвищення у майбутніх педагогів рівня сформованості таких показників громадянської компетентності як:

- громадянська самосвідомість;
- знання: загальнолюдських, національних та європейських цінностей; громадянських обов'язків, прав та свобод; юридичних механізмів захисту громадянських прав; сутності демократії та громадянського суспільства; форм участі громадян у житті суспільства; методів громадського контролю; порядку створення громадських організацій; критеріїв якості освіти; порядку ухвалення суспільних рішень;
- уміння: створювати та реєструвати громадські організації; проводити власну оцінку рівня якості освіти, соціологічні опитування, студентські слухання; здійснювати громадський контроль; вносити колективні пропозиції; писати колективні клопотання; виявляти актуальні проблеми і пропозиції студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Піддячий В. М. Обґрунтування сутності професійного саморозвитку майбутнього педагога. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр. (матер. міжнар. наук.-практ. конф.: «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників», 14-15 травня 2015 р.)* / [ред. Л. Л. Товажнянський, О. Г. Романовський]. Харків: НТУ «ХПІ», 2015. Вип. 43 (47). С. 272–281.
2. Піддячий В. Аксіологічні основи розвитку громадянської компетентності майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2018. Вип. 1–2. С. 15–21.
3. Піддячий В. М. Обґрунтування змісту культурологічної підготовки майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 1–2. С. 52–58.
4. Піддячий В. М. Мотивація до здійснення професійного саморозвитку майбутнього вчителя. *Education and pedagogical sciences (Освіта та педагогічна наука)*. 2014. № 2 (163). С. 41–47.
5. Піддячий В. М. Сутність і зміст громадянської компетентності майбутнього педагога. *Молодь і ринок*. 2017. № 7 (150). С. 76–82.
6. Піддячий М. І. Освіта і наука України у вимірі громадянських суспільств: соціально-професійна орієнтація. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Пед. науки. 2016. Вип. 3–4 (48–49). С. 59–65.
7. Піддячий М. І. Виховання і розвиток дітей засобами праці. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. № 3. С. 6–9.
8. Піддячий М. І. Освіта і наука України: соціально-трудова підготовка молоді. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 13: Проблеми трудової та професійної підготовки: зб. наук. праць*. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 8. С. 75–80.
9. Піддячий М. І. Історичні передумови та теоретичні засади профорієнтації школярів. *Педагогіка і психологія*. 2006. № 3 (52). С. 29–36.

Микола ПІДДЯЧИЙ
(Київ, Україна)

СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК: КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

Система загальної середньої та вищої освіти України характеризується історично набутою сукупністю матеріальних і духовних цінностей створених протягом певного